

Nr 2/86

Grod- Bladet

E-86

grodbladet

KLUBBFAKTA SDK GRODMÄNNEN Täby

Bildad 1972. Adress: se Ordförande. Postgiro: 85 38 94-4

Klubbtidning för SDK Grodmännens utkommer med 6 nr/år i Feb, April, Juni, Aug, Okt, Dec

Ordförande:	Peter Jakobsson Ingefastsv. 69 tel. 0762 11091	183 42 Täby
Vice ordf Redaktör:	Timo Ekholm Rosenlundsvägen 17 tel. 0762 720 77	186 00 Vallentuna
Kassör:	Björn Stålbom Herrhagsvägen 19 tel. 08 49 60 83	122 48 Enskede
Sekreterare:	Helena Kuukankorpi Björkbacksv. 67 1tr. tel. 08 25 63 06	161 30 Bromma
Dykplanerare:	Ulf Jansson Ropgränd 93 tel. 08 758 95 25	183 41 Täby
Klubbmästare:	Ingrid Bergqvist Kronobergsgt. 30 tel. 08 53 35 88	112 33 Stockholm
Säkerhetsombud:	Örjan Skogsryd Nybykroken 31 nb tel. 08 761 28 21	163 70 Spånga
Matrielförv.	Gunnar Dahlstrand Skärmarbrinksv. 11 2tr. tel. 08 48 02 61	122 31 Enskede
Ungdomsledare:	Vakant.	

DU KOMMER VÄL
INTE UTAN VÅRT
KLUBBMÄRKE I TYG
PÅ VÅRA DYK OCH
SAMMANKOMSTER ??
MARINBLÅTT MED GUL GRODA.
PRIS ENDAST 15:- ST.

2 Omslagsbild: G.M. UTFÖR I SÄLEN, EN STILSTUDIE.

NU ÄR DET DAX FÖR AVSLUTNING PÅ DYK- KURSEN UPPDYK PÅ SAND- HAMNS DYKCENTER 8-9 MAJ

PROGRAM: Samling vid Stavsnäs Vinterbrygga ONSDAGEN 7 MAJ KL: 19.00
lastning och avresa till dykcentret med taxibåt. Inkvartering och förbered-
elser för morgondagen.

TORS DAG 8 MAJ Fortsättning på sportdykarkursen utomhusdelen.
frukost, lunch och middag ätes på Vårdshuset båda dagarna.

FREDAG 9 MAJ Ytterligare två dyk med slutprov. Om vi så tycker kan vi ha en
liten avslutningsfest på kvällen. Den som inte har lust att vara kvar till
lördagsmorgonen kan avvika redan på kvällen.

LÖRDAG 10 MAJ Hemresa för de övriga (på förmiddagen)

FÖR KURSEDELTA G A R N A Ä R A L L T I N R Ä K N A T I D E T P R I S S O M D U R E D A N B E T A L A T D E T
S O M T I L L K O M M E R Ä R H Y R A F Ö R T O R R D R Ä K T E N O M M A N V I L L H A S Ä D A N o c h e v s t a r k ö l
till maten.

OBS! MAX ANTAL SOM KAN FÖLJA MED ÄR 20 STYCKEN för sängplatsernas skull, alltså
ni som går kursen 14 st. och övriga Grodmän 6 st.

PRISER: Torrdräktshyra 2 dagar 325:- (Varma kläder under får du ta med själv)

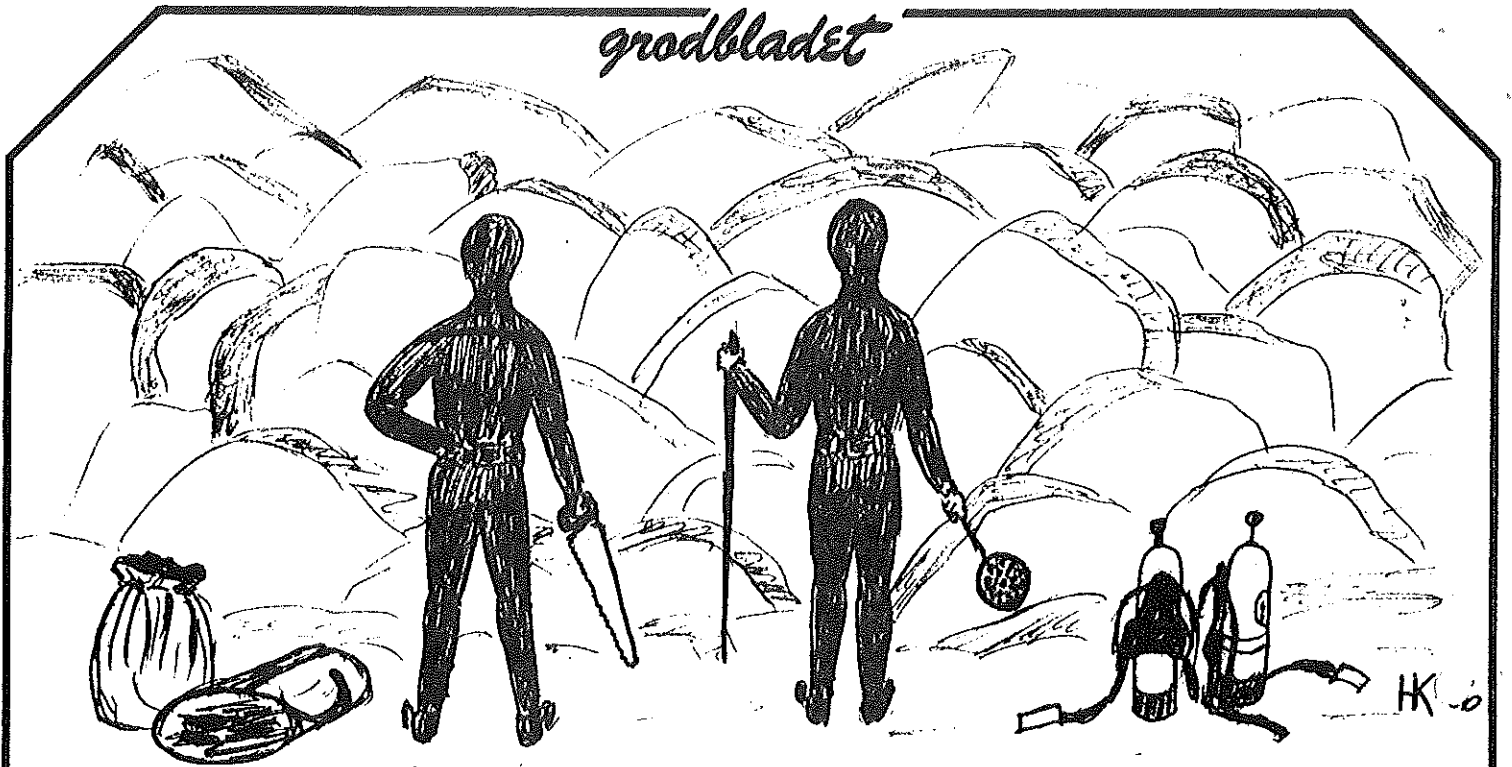
För övriga Grodmän som tänker följa med ut och dyka är priset sålunda
t/r Sandhamn 2 övernattningsfrukost, lunch och middag 2 dagar på Vårdshuset
350:- (starkare drycker tillkommer)

BOKNINGAR: Den som skall ha torrdräkt skall snarast boka en via Toomas Tanne
tel 08 40 71 55 - 40 44 58 eller ring tidningen Dyk hans jobb 753 40 90
han vill veta längd, vikt och skonummer. BOKA TORRDRÄKT I TID.

Frågor kring Dykcentret ring Olle Sandelin, tel 08 51 15 16 efter 18.00

VI TÄNKTE TRÄFFAS ONSDAGEN 23 APRIL KL 19.00
I TIBBLEBADET INNAN TRÄNINGEN OCH
DISKUTERA SAMÅKNING OCH ANDRA DETALJER.
FRÅGOR I ÖVRIGT RING DYKPLANERAREN ULF J.
TEL. 08 758 95 25 ARB. 757 0730.

LYCKA TILL O VÄLKOMMEN !

Sen sist.

Här ringer Timo och vill ha "sen sist" helst på momangen . Mitt i frukosten.
 Vad har vi då gjort annat än plaskat lite runt i Tibblebadet, - och hur många har gjort
 ens det ? OM INTE ANSLUTNINGEN BLIR STÖRRE KANSKE TIDEN KOMMER ATT MINSKA !

Jo. Styrelsen möttes hos Peter den 17.2. Protokollet på s. 5 .

Den 14.-16.3. skulle vi åkt skidor i Sälen, men just då hade så många fått
 förhinder att resan måste uppskjutas.

Isdyk den 22.3. Få kände sig kallade, och det gick inte heller att dyka i
 Smedsuddsbadet för där var det packis. Peter och Per gav inte upp, utan åkte till
 skeppsholmen där det fanns öppet vatten. Varför jag inte var med? Jag var i Sömertäl-
 je och mötte våren. På en tjejidrottskonferens.

Den 26.3. styrelsemöte i Tibblehallen. Protokollet på s. 5 .

Och Sälenresan ? Nu, i veckoslutet: d.4.-6.4. se nästa GB. *Wolven*

VÄLKOMMEN
 TILL
 GRODMÄNNEN

EN NY MEDLEM

Johansson, Håkan

Södervägen 44, 183 64 Täby

Tel. 08 - 732 73 79 AD

OBS! 10:- PER FYLLN. F.O.M. 15/4

STYRELSEMÖTE SDK GRODMÄNNEN DEN 17 EBR. 1986.

(hos Peter Jacobsson)

- Närvarande: Peter J, Timo, Björn, Helena, Ingrid, Ulf J, Örjan.
- § 1. Justeringsman: Peter Jacobsson.
- § 2. Ulf J. överlämnar ordförandeklubban till Peter J.
- § 3. Genomgång av posten.
- § 4. Klubben har av Täby Kommun fått ytterligare bidrag på kr. 345:- för 1985.
- § 5. En ny medlem:
Johansson, Håkan Södervägen 44, 183 64 Täby Tel. 08 - 732 73 79 AD
- § 6. Det blir en akidresa till Salen den 14-16. mars. Bussresan kommer att kosta ca 300:- per person.
- § 7. Plats och tid för årets styrelsemöten:
den 26.3. kl. 18³⁰ i Tibblehallen
" 22.4. " 19⁰⁰ hos Örjan S.
" 27.5. " 19⁰⁰ " Ulf J.
" 24.6. " 19⁰⁰ " Timo E.
" 26.8. " 19⁰⁰ " Ingrid B.
" 25.9. " 19⁰⁰ " Helena K.
" 29.10. " 18³⁰ i Tibblehallen
" 25.11. " 19⁰⁰ hos Björn S.
" 16.12. " 19⁰⁰ " Gunnar D.
1987 " 15.1. " 19⁰⁰ " Peter J.

§ 8. Följande aktiviteter för året planerades:

- Den 22.3. kl 11⁰⁰ isdyk vid Smedsuddsbadet.
" 6.4. ?
" 8 - 11.5. - Kr.Him.f. belgen - utedyk för sportdykarkurserdeltagarna vid Sandhamns Dykcenter.
" 31.5.-1.6. Västskusten.
Badrens i maj samt en gång i mitten på juli.
Vecka 31: Dykvecka i Norge eller på Västskusten.
Den 29. - 31.8. Dykbelg vid Orxolöunds Dykcenter.
" 19. - 21.9. " Hovenäsets
" 11.10. Dykutflykt med Jespers båt.
" 8. - 9.11. Dyk vid Sandhamns dykcenter.
Den 12.4. Vårfest med bildvisning ev. i Ullnastugan.
" 16.8. Kräftskiva - Hostiest.
" 10.12. Lucia i Tibblebadet.

§ 9. Sthams SDF har årsmöte den 19.2. Helena kommer att delta och får fullmakt för klubbens 3 röster.

§ 10. Nästa styrelsemöte onsd. den 26.3. kl. 18³⁰ i Tibblehallen.

Vid protokollet:

Ulf Jansson
Helena Kuukanen, sekfr.

Justeras:

Peter Jacobsson
Peter Jacobsson, ordf.

STYRELSEMÖTESPR. KOLL SDK GRÖ. MÄNNEN 1986-03-26

Plats: Tibblehallen

Närvarande: Peter J, Ingrid B, Ulf J, Timo E, Björn S
Gunnar D och Rasmus B.

- Peter skickar in ansökan om badrensningar. Vi begär bidrag med 8500 kronor. Badrensningarna bestämdes till 15/521/5 24/5 och 27/5. Tid kl 18.00 på vardagkvällarna och kl 13 den 24/5 där klubben också bjuder på korv.
Ulf J ombesörjer utskicket med svarskuvert till medlemmarna.
- Besöts att vårfesten i Ullnabacken ska flyttas fram till den fredagen den 2 maj. Festen ordnas i form av knytkalas.
- Klubben har fått ytterligare 180 kr i aktivitetsbidrag från Täby kommun.
- Möjligheterna att ordna dykutfärder med Christer Anderssons båt ska undersökas.
- Timo ska be Örjan S. göra en ny sammanställning av klubbens stadgar. Den ska tryckas upp och kunna delges alla medlemmar.
- Ulf J skriver ett nytt kalendarium till Grodبلادet.
- Nästa styrelsemöte hos Örjan Skogryd på Art Design Studio Dvångegränd 12 i Spånga (Hjulsta?) den 22/4 kl 19.00

Vid protokollet

Ulf Jansson
Ulf Jansson

Justeras

Timo Ekholm
Timo Ekholm

grodبلادet

BEHÖVER DU VIKTBÄLTS-
VIKTER 1-2-6 KG.
PRIS ENDAST 15 KR KG.
EGONS BLY 0762-74887
SÄNKER DIG BILLIGT!

Årsmötet - 86. Grodbladets

Februarinattens köld har tagit stupgrepp på the county of Täby. Nedanför Ulna Mountain kurar en stocktimrad stuga i kölden som kommer svepande nerför bergsidan som Ingemar Stenmark. Utanför stugan håller ett par figurer på att arrangera marschaller. Hade vargarna ylat i fjärran skulle man kunnat tro att det var inspelning av Gösta Berlings saga, men det är bara SDK Grodmännen som skall ha årsfest med årsmöte. Sakta församlas mötesdeltagarna, festprissarna kommer senare. Detta årsmöte skulle komma att gå till hävderna, som mötet då klubben nästan lades ner. I vanlig ordning hade valberedningen misslyckats med att få ihop en styrelse, som var villig att efterträda den sittande, och då det i år ej gick att övertala flera av de sittande att stanna hotades klubben av nedläggelse. En viss förstämning rådde vid det att man disskuterade konstitutionella frågor mm, ety ingen ville ha jobbet men klubben skulle vara kvar. Till sist kunde ordförande Jansson lägga fram förslaget att Peter Jakobsson skulle väljas till ordförande, och i sann demokratisk anda valdes denne, till högsta höns, trots att han ej var närvarande. Styrelsens övriga befattningar kan ni läsa om i sekreterarens protokoll. Plötsligt avbröts mötet av ett gäng som kom inramlande i lokalerna. Det var klubbens Grand old lady, tillika sekreterare som med ett antal övriga medlemmar hade haft överlevnadskurs på väg till festen. Man kan ta bussen till Ulna Mountain, det visste Helena, vad hon däremot inte visste var att bussen gick ända fram. Plötsligt kunde man genom bussens rimfrostiga fönster se Ulna sträcka sig mot himmelen, och Helena ryckte i snöret, för att som en sentida Moses leda sina följeslagare mot det förlovade landet. Tyvärr hade man klivit av på fel sida Lake Ulna. Helena slapp dock att som Moses dela sjön så att man kunde gå torrskodd över utan man använde Jesu sätt och gick på vattnet. I vad som tycktes vara timmar gick man, berget, vackert fasadbelyst, verkade inte bli större, lackskorna ville inte få riktigt grepp i snön, men dykare är en tapper typ av människor. Så man anlände tillslut, utpumpade, Helena med snö överallt efter att ha kontrollmätt djupet på ett krongdike med hela kroppen. Lyckligtvis kom man lagom till dess att välkommstdrinken serverades, Dry Martini, med betong på Martini. Åtgången var stykande och man var tvungen att ge sig på Täby Slalomklubbs lager av Festis för att förse de ickedrickande med innehåll i sina muggar. Stämningen steg men det gjorde inget, det var högt i tak på denna stuga. Antalet gäster kunde räknas till ett fyrtiotal, med många utländska gäster, nästan 10%, dvs 4 st. Efter en stunds stoj och glamm och tuggande på salta pinnar satte vi oss vid det dukade bordet för att intaga Årsmåltiden, denna gång, för er som ej närvarade, bestående av Förrätt, Varmrätt, Efterrätt, Kaffe och avec, det ni, allt för ett pris av ett hundra riksdaler silvermynt. Allsången blev ej riktigt vad man hade kunnat vänta sig. Timos nyskrivna klubbmelodi, på temat ur den kända operan Rosen av Arne Qvack, hade under transkriberingen fått en kanske lite bättre svenska men allt av anpassning till melodi hade försvunnit, vilket de nyktra sångarna genast märkte, vi andra gav järnet ändå. Stämningen steg och steg, detta artade sig till att bli en riktigt bra fest. I en hast röjdes borden av och baren öppnades och straxt skulle lekarna börja. En landskamp mellan Sverige, Norge och Finland. Tävlingen, som var tredelad, bestod i att paren, för det var par som tävlade, skulle i etapp ett måla mannens anikte som en clown enligt en tecknad förlaga, sedan skulle han halsa en pilsner och till sist hade man den smått perversa leken med gurkan, i form av stafett. Dommartrion, tillika lekarnas grundare, ivanlig ordning småfulla och inkompetenta förklarade alla för segrare, det är enklast så, och priser delades ut ur klubbens arsenal av prylar och pinaler. Nu höjdes uteffekten på stereons högtalare, fylletangons och groggarnas glada tid var inne. Stilarna var många, Helena utförde en variant på egyptisk tempeldans, (något uppjazzad version) och detta tycktes intressera klubbens Reefat El-Sayed, (jag tror det var han för han drack Doctor Special och dansade som Farao). Trots att detta var den mest välbesökta festen på mycket länge och att allt var ok, troppade många av redan vid 24-tiden och intensiteten sjönk med antalet. Dock, må denna fest bli ett föredöme inför kommande festiviteter.

Vrakskatt i dyn bärgas

arkeologi

GÖTEBORG (SvD) Nu är det upplagt för lilla Sverige att så småningom presentera ytterligare en marinarkeologisk världssensation.

Denna gång lokaliserad till Göteborgs inre skärgård och väl i kläs med både "Wasa" och "Kronan" från Ostkusten.

Nu handlar det om ett handelsfartyg: Ostindiefararen "Götheborg" som fullt lastad sjönk inom synhåll för tusentals ivrigt väntande människor år 1745.

Det var en blåsig dag med vind från nordväst den 12 september då "Götheborg" tillsammans med ysterfartyget "Riddarhuset" seglade in mot hemmahamnen.

Fartygen hade varit borta i två och halvt år och var fullastade med dyrbarheter från Kanton i Kina. Mängder av porslin, té, siden och dyrbara metaller fanns i lasten. Plötsligt brakade det till under stäven på "Götheborg". I resans sista minuter seglade hon rakt upp på grundet Hunnebådan. Fartyget sjönk men alla de 130 ombord räddades.

Genom århundraden har sedan delar av lasten bärgats. Men ännu återstår det mesta, djupt nedbäddat i dyn. Hur mycket som finns kvar av själva fartyget vet man ännu inte, det hänger på hur snabbt slammets har lagt sig över vraket och därmed skyddat det

från skeppmasken, havens husbock.

- "Götheborg" och dess last är en angelägenhet inte bara för oss i Sverige utan något av en internationell sensation om vi lyckas i det omfattande marinarkeologiska arbetet. Det var en påfallande glad, för att inte säga sprallig Jörgen Weibull, välkänd professor i historia som på fredagen kunde meddela att en organisation i form av en stiftelse nu har bildats för arbetet med bärgningen av "Götheborg" och dess last.

Under ett par års tid har Marinarkeologiska sällskapet i Göteborg rekognosceringsdykt på vraket och funnit bl. a. poralin utan att ha gått ned i slammets.

Inom Historiska institutionen vid Göteborgs universitet finns omfattande kunskap kring Ostindiska Compagniet och mängder av källmaterial.

På Sjöfartsmuseet finns också en gedigen kompetens för ett så utmanande arbete och alla dessa goda krafter samordnas nu i stiftelsen. Landshövding Åke Norling blir ordförande och även museinämnden finns representerad. Kommunen har också satsat en grundplåt på 20 000 kr.

- Vi räknar med att kunna sätta igång med dykningarna på allvar redan nu under februari/mars, beroende på när isen försvinner, säger Anders Wästfelt, dykare och

ordförande i Marinarkeologiska sällskapet i Göteborg.

Samtidigt startas marinarkeologiska kurser för de sportdykare som vill komma med i arbetet. Ingen kommer att släppas ned till vraket utan arkeologisk utbildning.

Mängder av skriftligt material finns bevarat kring "Götheborg". Bl. a. lastlistor och stuvningsschema från lastningen i Kanton. I botten ligger det tyngsta materialet, metallen tuttanego. Den påminner om mässing och noteras faktiskt på råvarubörsen i London. Där ligger priset runt 10 000 pund per ton och "Götheborg" lastade 130 ton i Kanton...

- Porslinskatten är omätbar, menar Jörgen Weibull, en unik samling originalpjäser med mönster som inte påverkats från Europa. En sann guldgruva för historiker.

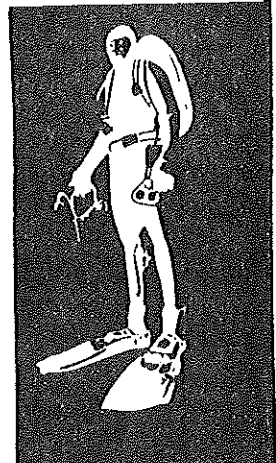
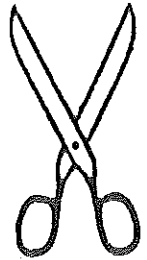
Det är nu första gången i historien som det görs en marinarkeologisk kraftanstängning på en lastad ostindiefarare. Och skälet är enkelt, det finns bara ytterligare en, möjligen två, lastade fartyg som blivit vrak.

Och ingen ligger så bra till som "Götheborg" 10 m under ytan några minuters båtresa från spårvagnshållplatsen på Saltholmen.

Men vrakplundrare göra sig besvär. Vraket ligger alldeles intill huvudfärdleden till Göteborg där lotsar och annat sjöfolk ständigt håller ett öga på det. Och de finns med i projektet med sina vakande ögon.

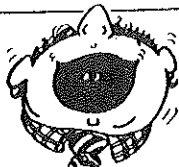
Roger Jansson

Sv.D 25/1-86
OCH VATTEN -
POSTEN

Dagens skratt

Grannens kall sprang och jagade småfåglar medan en äldre man föräckt och så bort dem med luriga handklappningar. Eva tillade storgöpet på skådespelet. Så sprang hon in till mamma: - Mamma, mamma en

kall jagar småfåglar och efter springer morfar och applåderar.

ATT OÅ TILL SJÖSS TIDIGT

En göteborgare och en stockholmare stod vid en kaj i Göteborg och såg på båtarna.
- Titta där, utropade stockholmaren, där flyter ett preventivmedel.
- Ja, sa göteborgaren, här i Göteborg går vi till sjöss mycket tidigt.

- Vet du varför norrmännen bara dricker öl ur bruna flaskor?
- Ja, de tror att de gröna inte är mogna ännu.

***

- Vet du vad det står i de norska trafikordellerna?
- Nej.
- Max sex vary.

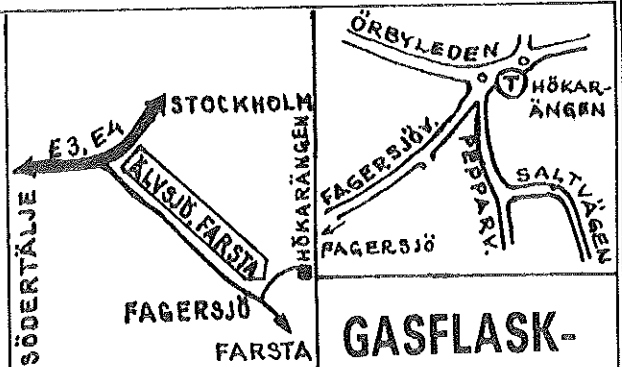
***

GLÖM EJ BESIKTNINGEN!

Värda dina luftflaskor!

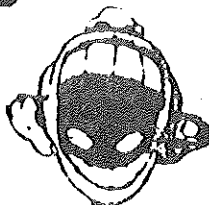
Nu är rätta årstiden att lämna in dina dyrbara luftflaskor till revisionsbesiktning och rengöring.

Ring 08-94 18 08 och tala med Erik Enström eller Lars Hellman så får du alla upplysningar och pris direkt av en besiktningsman. Goda råd är gratis.

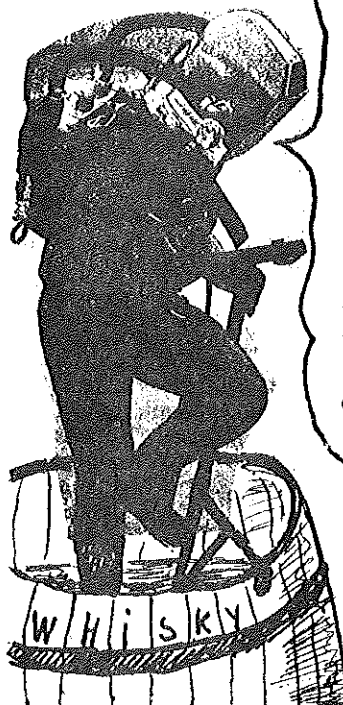

GASFLASK-KONTROLL

Saltvågen 35
123 56 FARSTA

Jag hade 12 flaskor whisky i min källare. Emellertid tyckte ej min hustru om detta mitt spritinnehav, varför hon bad mig hålla ut alltsammans i vasken. Som jag inte vågade säga emot henne började jag mitt vanskliga arbete sålunda. Jag drog upp korken ur den första flaskan och hällde ut innehållet i vasken med undantag av ett glas som jag drack ur. Så drog jag korken ur den andra flaskan, hällde ut innehållet i vasken med undantag av ett glas som jag drack ur. Jag drog sedan korken ur den tredje flaskan och hällde ut ett glas, med undantag av det innehåll, som jag drack ur. Så drog jag korken ur den fjärde vasken, hällde flaskan i glaset, som jag sedan drack ur. Sedan drog jag upp korken ur nästa glas, hällde korken i flaskan och drog ur glaset. Därefter drog jag korken ur flaskan, hällde vasken i flaskan och satte korken i flaskan med glaset och hällde whiskyn på flaskan. Då alla flaskorna voro tomma, stödde jag huset med ena handen medan jag räknade flaskor, korker och glas med den andra. Det blev 29 precis. För att vara riktigt säker på min sak räknade jag en gång till. Den gången blev det 74 igen. Då huset passerade förbi räknade jag det hela om igen och till sist alla husen, flaskorna samt vaskarna med undantag av en kork som jag hällde i huset och drack ur

Olsson kommer hem och berättar semesterminnen.
 — Nere på västkusten var det en av gästerna på campingplatsen som blev ormbiten. Det var långt till läkare så vi hade inget annat att göra än att försöka bota karlkräket på egen hand. Sprit skulle vara bra som motgift och vi hällde i honom så mycket att det skulle ha kunnat ta dö på tio man. Men inte fan hjälpte det... han dog i alla fall!

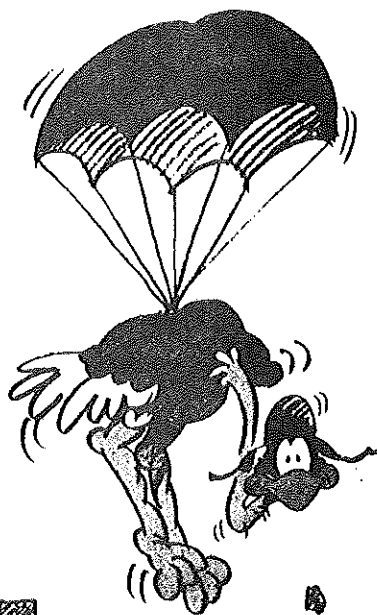
HOMOFIL

PÅ EN FRISERSALONG böjde sig frisören över sin kund och viskade: — Det finns en homofil här i salongen. Kunden vände sig om... men han kunde bara se idel bekanta där.
 — Det tror jag inte, sa han.
 — Tro mej, sa frisören med viskande röst, ge mej en kyss så ska jag tala om vem det är...

ÅLAFISKE

Man talade om fiske och gamle Mattson satt länge tyst och lyssnade. Men så kunde han inte hålla sig längre. — Ni talar om att nappa... men då skulle ni ha varit med i somras när August och jag metade abborre vid Ålaudden. Då nappade det så in i vassen att vi måste gå bakom ett träd när vi skulle sätta på masken!

— HAN VERKAR LÖMSK, DIN JYCKE...
 — DET ÄR INGEN HUND. DET ÄR EN HYENA...

Eppis

RUNDFLYG RING

08-531326

SÅ ORDNAR HAN RESTEN

Bäste villaägare!

KEDJEBREV
TILL REDAKTÖREN
FRÅN:

LENNART ROSELL
ÅKERVÄGEN 48
19140 SOLLENTUNA

TEL. 08-92 8182

SOM HELST SER

ATT NI INTE
BRYTER KEDJAN
HANS NAMN STÅR

INOMLIGEN HÖGST

UPP PÅ LISTAN.

OM DET ÄR SNÖ

SÅ RING FÖRST SÅ

HAN HINNER SKOTTA

SMÅ VÄGAR FÖR ER.

SKULLE DET VARA

FULLT HOS LENNART

ÅK DÅ GÄRNA

TILL ANNIKA SYLVÉN.

HON ÄLSKAN GRÖNT.

Vi skickar det här brevet till Dig, eftersom vi vet att Du är mycket intresserad av Din gräsmatta.

Det här är en gödslingsförening, som inte kostar ett enda öre att gå med i.

Efter genomläsande av detta brev: Gå till adressen högst upp på listan och skit på deras gräsmatta. Du kommer inte att vara den enda, så Du behöver inte bli generad. Gör sedan 5 kopior av det här brevet och skicka till 5 av Dina vänner som uppskattar fina gräsmattor. Du kommer inte att erhålla några pengar, men inom en vecka kommer det att finnas 9.216 personer som skiter på Din gräsmatta. Din belöning kommer nästa sommar då Du har den grönaste gräsmattan i grannskapet.

PS! Om Du har förstoppning, ge brevet till Din granne.

Bryt inte kedjan. En person sket i det och förlorade hela sin gräsmatta.

**Jag är utled på kokboken.
4 pers hit och 4 pers dit.
Man kan väl för fan inte
ha persilja i allting.**

Prästen var ny i socknen och när han en dag skulle gå hem till en nybliven änka och trösta henne, så råkade han gå fel och gå in i en gård där frun i huset nyss hade blivit av med sin cykel. Prästen hann bara säga några ord om att han beklagade sorgen, innan han blev avbruten av kvinnan som sa:

— Tja, det var ändå inte mycket att ha. Framtill var han dålig och baki gick luften ur ideligen, men han hade dugt åt grannens piga å öva sig på...

FALUKORV

KALLE ÄR INKALLAD OCH STÅR PÅ POST. En varubildyker upp och Kalle vet inte vad han ska ta sig till med den. — Handla karl, handla! gormar den uppdykande vaktechefen. HANDLA!!! — Ja, ja. Jag ska be att få två öl och en bit falukorv, försöker Kalle...

Den nyexaminerade advokaten hade inrett sitt kontor mycket elegant med bl a en vit elfenbenstelefon. Den förste besökaren kom, och för att imponera lät advokaten besökaren vänta en kvart. Just som advokaten lät mannen stiga in, avslutade han ett telefonsamtal: — Jaha, då är vi överens då, sa han, och som sagt var, arvodet blir 10 000 plus omkostnader. Då han lagt på telefonluren vände han sig till besökaren och sa: — Jaha, och vad vill ni då?

— Jag är från Televerket... och skall koppla in telefonen.

Väntar på dig

Tåget var fullsatt. Just som det skulle starta öppnade en ung man dörren till kupén och sade: — Är denna Noaks ark fullsatt? — Ja, svarade någon. Vi är här allihop utom åsnan. Var så god och stig på!

BEHÖVER KVINNOR BADA?

VAD KVINNOR BÖR VETA OM DYKNING

Ca 15-20 % av dykarna är kvinnor och med det stigande intresset för dykning, uppstår också särskilda problem och frågor, från både kvinnor och dyklärare.

Kvinnor och vatten.

Det finns kvinnor som arbetar som pärldykerskor, håller på med olika slag av simsport och även långdistanssimning. De har fördel av kroppsfettet, som ger ett bättre köldskydd. Hos koreanska pärldykerskor har man bevisat en anpassning till arbetet i kallt vatten genom höjning av ämnesomsättningen (energiförbrukningen i vila), nedsättning av köldtröskeln, men framförallt genom perifer vasokonstriktion dvs sammandragning av yttliga blodkärl, varigenom förlusten av kroppsvärme minskas.

Dykning och menstruation

En del kvinnor har inga vare sig fysiska eller psykiska problem med sin menstruation. Andra har mer eller mindre utmärkande störningar i sitt välbefinnande under perioden, exempelvis svår huvudvärk, ansamling av vätska och krampartade magsmärtor. Mår man dåligt på ett eller annat sätt under menstruationen skall man givetvis avstå från att dyka. Generellt bör ingen som är sjuk eller mår dåligt dyka. Kvinnor som inte har problem med menstruationen, finns det inga hinder för att dyka. Blodmängden kan variera något med temperaturen. Kallt ger mindre och varmare vatten har motsatt effekt. Allt återgår dock till det normala när man får tillbaks ursprungstemperaturen. Hajar lockas troligen inte av den ringa mängd blod som avskräms. Tampong kan användas.

Dykning och P-piller

Att p-piller ökar risken för blodpropp är sedan länge känt. Tillsammans med rökning blir risken avsevärt större. Kvinnor som äter p-piller, (röker) och dyker bör alltid vara noga med att hålla sig inom dyktabellernas ramar och hålla en jämn vätskebalans under alla dagarna, genom att dricka tillräckligt med vatten.¹

Dykning och havandeskap

Japanska pärldykerskor avbryter inte sitt arbete under havandeskap. Man har inte funnit några effekter på vare sig barn eller mödrar. Hade det varit så, hade dykerskorna slutat för länge sedan.²

Under havandeskap märker kvinnan en del förändringar. Hennes lyftkraft ökar stadigt³, hon får svårare att andas in djupt ju längre havandeskapet fortskrider. Undersökningar visar att inskränkningen inte sker i vitalkapacitet (utandade volymen efter en maximal inandning) eller i den maximalt utandade volymen enbart.

Det finns ingen förbudsgrund för dykning då man är gravid, förutom tidigare generella inskränkningar (man dyker inte om man har problem med vätskebalansen, blodcirkulationen, psyket mm). Dock rekommenderas max djup 30 meter och att man håller sig inom ramen för direktuppstigning.

Man skall vara särskilt uppmärksam och för säkerhets skull lägga in ytterligare respektive förlängd dekomppressionspaus, av följande orsak:

Placantan (dvs moderkakan) hör till de vävnader som avger köst kvävgas långsammast. Kväveblåsor i placantan gynnar på så sätt blodproppsbildning och utsätter således det ofödda barnet för fara.

Dessutom är det väsentligt att ha en bekväm ledare att ta sig i och ur vattnet från båten. En gravid sportdykare skall inte hoppa i vattnet⁴

Svåra bränningar och vågrörelser bör undvikas för att inte provocera fram kräkningar. Nedkyllning bör dessutom undvikas.

Dykningen upphör så småningom helt naturligt när vederbörande ej längre pga det ökande omfånget inte längre rymms i dykardräkten.

Kommentarer.

1. Förklaring till detta gavs inte i artikeln, tyvärr.
2. Man bör nog hålla i minnet att dessa inte arbetade med hjälp av en tub komprimerad luft, utan fridök, så vitt jag vet i alla fall.
3. Enligt vår käre gamle vän Archimedes princip.
4. Kom ihåg det, grabbar! Om ni någon gång ser en gravid sportdykerska skall hon placeras med omsorg i vattnet, helst BÄRAS !!

Översättning och referat: Karin Sternbauer

SAKAT UR YTKONTROLLEN NR 1-86

DEN HÄR DRÄKTEN
VAR JU ETT H:IE
Å HA UNDER
PARNINGSPERIODEN.

- Han tror att han kan komma
någon vart med mig genom att
överhopa mig med presenter...
och det tror jag också!

Som alla gillar

- Vilka tanter är det som alla gillar?
- ????
- Kontanter så klart!

Tveksam

Under rubriken "Avdrag" på deklarationsblanketten skrev Persson:

- Avdrag yrkas med 50 kronor för parningsresa med hund och för egen biljett i samma ändamål.

Hjälpsamhet

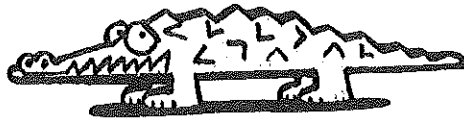
- Min man hjälper ofta till hemma. Just nu sover han middag åt barnen.

NORSK SVENSK ORDLISTA

SE NORSK
BRUKSANVISNING
NEDERST. HÖGRA
HÖRNET.

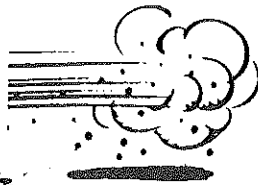
Pansartax

Krokodil

"FILMTITELN"

Veck med pusta

Borta med vinden

Ekorre

fallefjant

Tarzan

Skogsharald

Kempetorsk

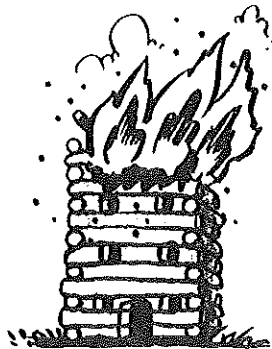

Haj

Metallgutten

"FILMTITELN"

Hytten pyr

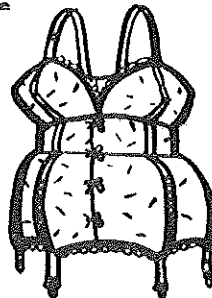

Stålmannen

Skyskrapan brinner

Fleskepress

I VISS DELAR AV NORGE
ANVÄNDS ORDET "ROMPETVING."

Korsett

Orangekule

Apelsin

LÄS FÖRST SVENSKA ORDET.
BLUNDA MED BÄGGE ÖGONEN.
VRID HUVUDET LITE ÅT HÖGER.
ÖPPNA BÄGGE ÖGONEN IGEN.
LÄS NORSKA ORDET.
TAG NÄSTA SVENSKA ORD.
OCH SÅ VIDARE TILLS DU KOM-
MER TILL ORDET APELSIN.

Dykare i protest

SAXAT UR NYTEKNIK
NR. 41 1985

mot farliga jobb

BERGEN, NORGE

Just nu sitter sex dykare instängda i en trycktank hos Nutec i Bergen. Där simuleras en dykning ner till 450 meters djup. Utvecklingen på oljefälten gör att dykarna tvingas ner på allt större djup.

Nu fruktas för deras säkerhet och forskare har sagt upp sig i protest.

När ett liknande försök skulle genomföras för fem år sedan fick det avbrytas därför att man upptäckte gasblåsor i blodet på tre av dykarna. Sådana blåsor kan leda till blodpropp.

- Vi vet idag att den fysiska och psykiska belastningen på dykarna ökar vid större djup än 200 meter. Då kan dykarna drabbas av yrsel, skälvningar, dåligt minne och koncentrationssvårigheter. Men alla dykare får inte dessa symptom, det är högst individuellt, säger ombudsman Tor Fjelldahl vid Norsk Olje og Petrokjemisk Fagforbund (Nopef), som organiserar 200 dykare.

- Eftersom man idag vet väldigt lite om de långsiktiga verkningarna av dykningar på stora djup så menar vi att bevisbördan borde vändas. Innan människor får gå ner på sådana när djup borde det kunna dokumenteras att detta inte är farligt, understryker Tor Fjelldahl.

Frågan om djupdykningarna, som sker i Norsk Undervannsteknologisk Senter (Nutec) i Bergen, har lett till en våldsam inre strid inom organisationen. De två ledande forskarna vid Nutec menade att det är oförsvarligt att göra sådana här dykningar i verkligheten innan man är helt klar över vilka följder dykningarna har på den mänskliga organismen.

Striden vid Nutec slutade med att forskarna i början av det här året sa upp sina anställningar i protest mot att varken myndigheter eller oljebolag tog deras forskning på allvar.

Idag är Nutec ett stympat organ och forskningen sker nu helt på oljebolagets villkor. Nutec ställer bara lokaler och utrustning till

förfogande för bolagens försök.

Bakom det nu pågående djupdyket, som har godkänts av det norska Arbetstilsynet, står Norska Shell. Även om avsikten är att verksamheten på Troll, där Shell har stora intressen att bevaka, ska kunna ske utan dykare, är det nödvändigt att ha dykare som "back-up".

De sex dykarna ska vara instängda i en tryckkammare i 30 dygn. De observeras ständigt av ett läkarteam. Efter dykningen följer medicinska undersökningar, som ska pågå i flera år i avsikt att få fram eventuella långtidsverkningar hos dykarna.

Allt djupare

Hittills har dykningarna inom oljeverksamheten skett på djup mellan 50 och 200 meter. Nu blir djupen allt större, ner mot 300-600 meter (på Trollfältet blir det fråga om djup på 400 meter). Därmed ökar också riskerna och arbetsbelastningen för dykarna. När djupet ökar måste dykarna också vistas längre tid i tryckkammare.

Vid en dykning på 450 meter tvingas dykarna vara under dekompression i 18 dygn. Så lång tid tar det alltså innan kroppen har anpassat sig till normala tryckförhållanden. För att komma ner till 450 meter tar det "bara" två dygn.

För att anpassa bestämmelserna till den nya verkligheten inom oljeverksamheten vill nu det norska oljedirektoratet öka den tid som dykarna kan vara under tryck. För närvarande är gränsen 16 dygn. Om arbetsgivaren får samtycke av skyddsombudet kan tiden utvidgas till 24 dygn.

Nu vill direktoratet öka den understa gränsen till 31 dygn på ner till 400 meter.

Kapitalintressen

- Detta kan få allvarliga konsekvenser för dykarna, menar Tor Fjelldahl. Direktoratet har här varit under stark press från mäktiga kapitalintressen.

- Eftersom man idag vet väldigt lite om de långsiktiga verkningar av dykningar på stora djup så menar vi att bevisbördan borde vändas. Innan direktoratet inför

nya gränser skulle de kunna dokumentera att detta inte är farligt för dykarna, understryker Tor Fjelldahl.

Få över 40

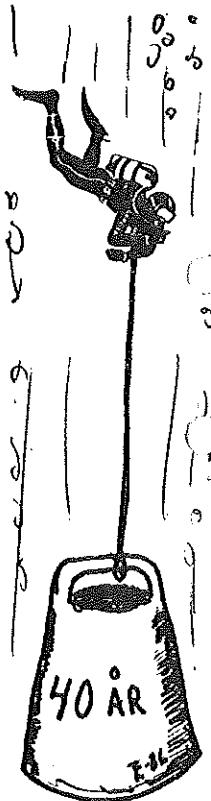
Det finns idag få dykare över 40 år i aktiv verksamhet. De flesta håller bara på i 10 år. Man vet inte varför de slutar, men troligen är det den psykiska belastningen som är utslagsgivande.

Dykarna omfattas inte av den norska arbetsmiljölagen eftersom verksamheten sker på kontinentalsockeln. Dykarna jämfälls här med sjömän. Detta är en ordning som Nopef vill ha en ändring på.

Det är svårt att samla dykarna till ett enhetligt uppträdande. De skiftar ständigt uppdragsgivare och arbetsplats. Dessutom är det svårt att få skyddsombudens verksamhet att fungera på ett tillfredsställande sätt. Dykarfirmorna läggs ofta ner när arbetet är utfört. Dykningarna sker framförallt under sex månader den varma delen av året.

En dykare på djupt vatten tjänar i regel mellan 250 000 och 350 000 kronor om året.

CHRISTER KÄLLSTRÖM

OK, JAG SÄTTER 10 MOT 1 ATT DEN HÄR FIGUREN BETEÄR SIG KONSTIGT ÅT OM VI SNOR HANS KLOCKA!

Dykarolycka med lyckligt slut.

Ja, det var vad som hände på Kullen lördagen den 27 juli i år. Närmare bestämt vid Björnravinen. Jag var med ett gäng dykare från Landskrona Sportdykarklubb. De hade läger på Möllehässle camping under helgen och jag var ensam MSDK:are, så jag hakade på när de skulle ut.

Jag dök med en tjej, som heter Agneta. Vi hade ett bra dyk, kanske lite kallt under språngskiktet på 16 m. Väl uppe igen så gjorde jag som man brukar, kastar av dykapparaten och öppnar en öl.

Ett par minuter senare när jag stod och snackade med ett par killar på stranden, så kom ett dykpar upp till ytan invid vänstra bergsidan i Björnravinen. Allt såg normalt ut. Vi fortsatte prata när plötsligt någon skrek: "Han gör nödsignal"! - Omedelbart kastade sig Jan i vattnet och började simma ut, medan jag tog det lite lugnare och fick på mig fenorna först.

Jag simmade som en galning de 50-60 m ut till den nödställde. När jag kom ut till dykparet, så låg den ene killen på rygg i ytan. Han var helt livlös, blå i ansiktet och på händerna. Han andades inte. Blyet, dykapparaten och cyklopet hade hans parkompis plockat av honom.

Direkt skrek jag in till de som var på land, att de skulle larma på 9000. (Som tur var hade de en mobiltelefon med sig så det gick snabbt att larma.) Därefter började jag göra inblåsningar mun till mun. Det fungerade bra. På grund av att han var medvetlös så kräktes han ordentligt. Så jag blåste nog ner ganska mycket både vatten och annat.

Näväl, när jag bogserat in honom till stranden (jag gjorde inblåsningar hela tiden), så tog ett par andra killar vid och drog upp honom på land och fortsatte inblåsningarna. Först då märkte jag hur trött och andfådd jag var, så jag låg kvar i vattnet en stund och vilade.

Efter ett par minuter på stranden började den nödställde att andas spontant igen. Då lade vi honom i framstupa sidoläge och skar upp halstätningen i hans dräkt. (Unisuit) Strax därefter kom första brandmannen ner från berget och några minuter senare kom fler brandmän med en bår. Dykaren hade då återfått medvetandet. Han rörde på sig lite och öppnade ögonen. Då kändes det verkligen skönt, för då förstod man att det inte var någon större fara för hans liv. Ungefär en kvart senare kom räddningsbåten från Mölle och hämtade honom för transport till Helsingborgs lasarett, där Christer Hammarlund tog hand om honom.

- Han hade drunknat om inte kamraterna ingripit, sade han.

Dykaren fick ligga kvar under natten för observation och fick en rejäl penicillinkur mot en väntad lunginflammation. På söndagen var han tillbaka på campingen och såg ut att må ganska bra. Jag har inte hört hur det gått sedan, men förhoppningsvis är allt bra.

Sportdykare härsmån från döden vid Kullen

Räddad av kamrater

SAXAT UR MALMÖ SDK TIDNING

"BUBBLAN" NR 5 - 85.

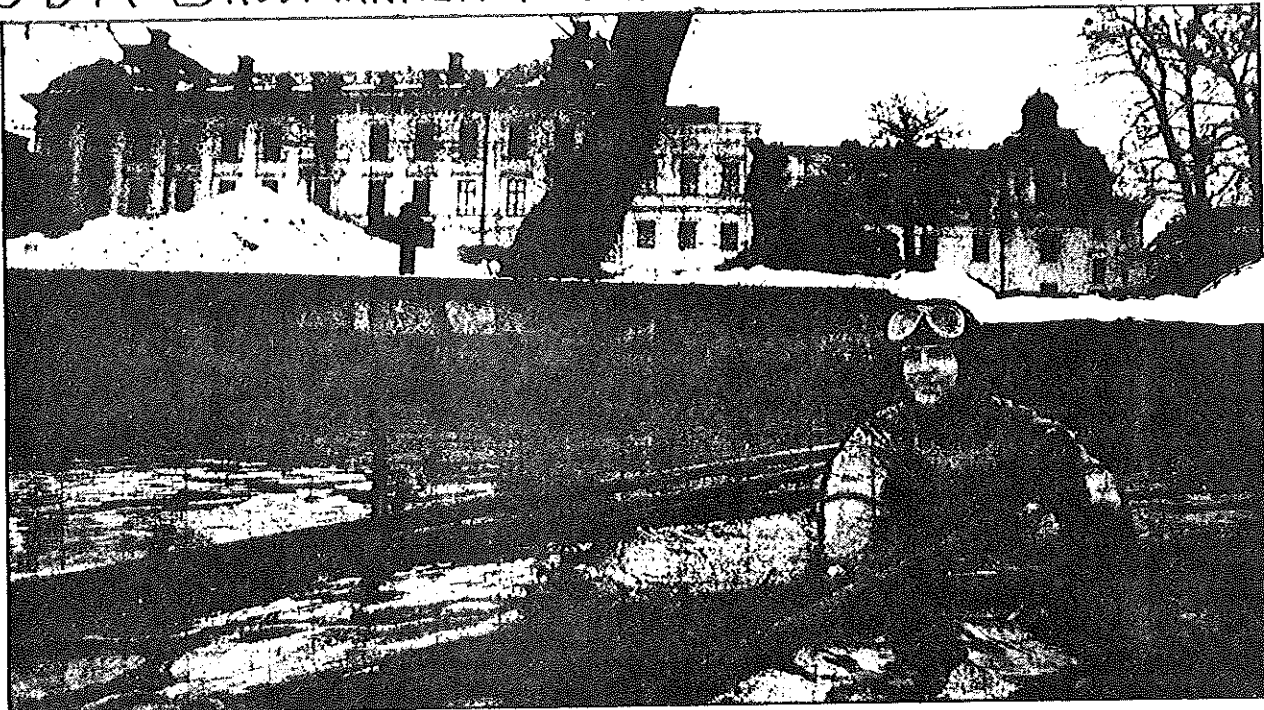
VI GRODMÄN TILLÄGGER, BRA GIORT!

ANDERS BÖKBERG

Min egen bedömning av vad som egentligen hände är följande: Dykparet kommer upp till ytan för att orientera sig på väg in till stranden. När man konstaterat var man är och skall gå ner igen för att simma sista biten in till land, så får den ene dykaren luftstopp. Han drar då reserven, men ingenting händer. Alltså får han ingen luft att andas och kan inte blåsa upp sin dräkt. Troligaste orsak till detta är att antingen så fungerar inte reserven eller så är den redan dragen. I och med att de är på väg ner, så är han tung och orkar inte simma upp och hålla sig kvar på ytan. Han får ett par kallsupar och orkar inte längre. Olyckan är ett faktum. Istället kan man i en sådan situation, dumpa blyet eller växelandas med kompisen och på så sätt ta sig in till land utan större problem. Det bästa är naturligtvis, att ha en separat väst med kolsyrepatron eller miniflaska. Även när man dyker torrt.

PS. I och med att allt gick bra så tycker jag att detta var ett fint kvitto på min dykleddarutbildning där man lägger stor vikt vid säkerhet, räddning och återupplivning. DS

SDK GRODMÄNNEN FÖR KUNG OCH FOSTERLAND.

Dykarer Jesper Skogsryd lägger ut slingor med plastslangar i sundet framför Drottningholms slott. Nu ska kungliga familjen få värme och varmvatten från en värmepump i slottets källarvåning.
Foto: Maria Hedberg

Jesper går till botten för Silvia

Nu ska Drottningholms slott, 300 år gammalt, värmas på modernaste sätt: med datastyrda värmepumpar.

Övervakningen sker från Tranås! Därmed sparas 200 kubikmeter olja om året och värmeräkningen för den kungliga familjen halveras.

Just nu är slottets snöklädda gräsmatta uppökad och ett djupt djke sträcker sig från framsidan på slottet till strandkanten.

I sundet utanför plaskar dykaren Jesper Skogsryd omkring och ordnar med plastslangarna som skall samla värme från sjövattnet.

8 000 meter plastslang

Här ska vi lägga ut 8 000 meter plastslang, berättar Leif Bergqvist, som har egen firma och kan det här med värmepumpar för sjövattnet.

Men det här är en mer grannliga uppgift än vanligt. När anläggningen är klar ska den moderna tekniken inte sätta några spår utanför 1600-talsslottet.

Riksanställda har gett sitt godkännande. Bland annat har man grävt sig under kajkanterna med hjälp av kraftiga vattenstrålar för att slippa riva kajen.

Aven kung Carl Gustaf följer med intresse arbetet och får regelbundna lägesrapporter genom sin slottsfogde Robert Pålman.

I panncentralen, som nu eldas med olja, monteras tre värmepumpar på sammanlagt 250 kilowatt.

Under större delen av året ska de klara uppvärmningen av slottet och byggnaderna runt omkring, bland annat Drottningholmsteatern.

Isfritt i sundet

Här finns de bästa förutsättningar för att ta värme från sjövattnet. Bland annat drar ett stråk av varmt spillvatten från Håselby kraftvärmeverk förbi och hjälper till att hålla sundet isfritt.

Oljepannorna får vara kvar och ger ett tillkott under årets kallaste dagar. Mellan 70 och 80 procent av ölan ska sparas in, berättar Vattenfall, som bygger och äger anläggningen.

En nyhet är att värme-

pumpar och oljepannor kan styras med fjärrkontroll.

Firman IIV i Tranås som levererar värmepumparna ska kunna koppla in sin dator via telefonnätet till panncentralens egen dator.

"Värneskötaren" i Tranås kan sedan läsa av temperaturer och vattenflöden i systemet och justera olika värden så att anläggningen ger bästa uppvärmningseffekt.

Annars är husuppvärmning med hjälp av sjövattnet numera en väl beprövad teknik, fast man baru satsat på den i större skala de senaste fem åren.

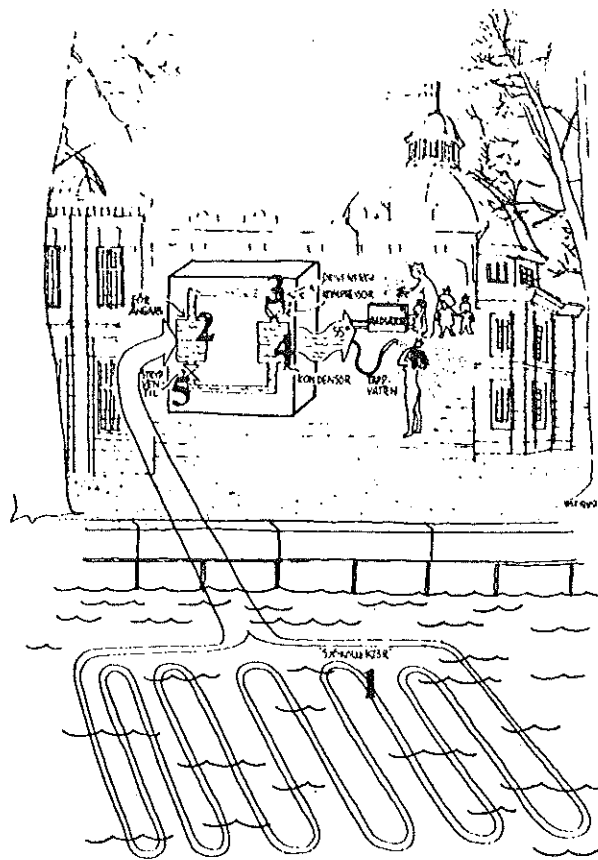
Ett sätt för Vattenfall och många andra att ta vara på dagens överskott.

1,8 miljoners investering

Vattenfall investerar 1,8 miljoner i anläggningen och säljer värmen enligt ett helt affärsmässigt kontrakt.

Byggnadsstyrelsen, som svarar för slottets skötsel, sparar in mer än halva kostnaden för uppvärmningen jämfört med i dag.

Och Vattenfall får en möjlighet att sälja mer el och göra lite extra reklam för värmepumpar.

- 1) Genom "sjökollsktorn", sexton slingor med plastslangar som är förankrade vid sjöbotten, cirkulerar vatten blandat med frostskyddsvätska - 8000 liter alkohol. Temperaturen i kollektorn håller sig omkring 4-10 grader.
- 2) I förångaren tas värme från vattnet upp av freonet med lågt tryck och låg temperatur.
- 3) En eldriven kompressor ökar trycket på freonången, som då blir varm, över 70 grader.
- 4) I kondensorn avger ången värme för varmvatten och radiatorer. Freonet bildar åter vätska.
- 5) När freonet passerar strypventilen kyls det till så låg temperatur att det åter kan ta upp värme från det cirkulerande vattnet.

Teckning: LEIF QVIST

AFTONBLADET 21 DEC 1985

UR VATTENPOSTEN
VÄSTERÅS SDK

EGYPT

En dimmig vårnatt 1922 stävade det brittiska passagerarfartyget Egypt fram utanför Bretagnes kust. I den låta dimman var det givetvis nödvändigt att ständigt ge signal med visslan. Vid sjutiden på kvällen uppfattades en signal från ett annat fartyg. Egypt varade och fortsatte sedan lugnt på sin kurs. Efter ytterligare några minuter hördes en ny signal, och nu betydligt närmare. Efter som det främmande fartyget kom från babords sida låg Egypt kvar på sin kurs. Plötsligt dök ett stort skrov fram ur dimman. Det var mycket nära och det fanns ingen tid till undanmanöver. Egypt rammades midskepps och sjönk.

Kassavalv

Nu borde Egypt ha blivit ett av namnen i den långa listan på förlista skepp, men det blev hon inte och förklaringen är mycket enkel. I sitt lastrum hade hon stora rikedomar. Den största delen av lasten bestod visserligen av maskiner och tyger, men långt ned i skrovet låg ett särskilt kassavalv och där förvarades 1089 guldbarrar av skiftande storlek, 164979 pund sterling i guld och 1229 silvertackor allt till ett sammanlagt värde av över en miljon pund i guld!

Alla dessa dyrbarheter hade skickats av Bank of England till indiska banker och lasten var försäkrad hos Lloyds. Så snart försäkringssumman var utbetald började Lloyds specialavdelning undersöka möjligheterna att bärga Egypt.

Det såg mycket dystert ut. Fartyget låg på mer än hundra meters djup och det betydde att det låg djupare än någon av dåtidens dykare kunde gå. Dessutom fanns guld i kassavalvet beläget djupt ned i skrovet. Även om man kunnat ta sig ned till det stora djupet skulle åtskilliga tjocka lager av metall ligga mellan dykarna och den åtrådade skatten.

Trots allt skrev man kontrakt med en svensk ingenjör, Peter Sandberg. Han lyckades visserligen fastställa vrakets position men mycket mer blev det inte.

Samtidigt gick en fransk jurist, Alain Terme, och grubblade över problemet Egypt. Han kom fram till att dykare med stålutrustning i vilken han var helt skyddad för trycket borde ha en chans. Terme kom överens med Sandberg och sommaren 1926 dök tyska dykare i Neufeldt och Kuhnkes pansardräkt vid vraket av Egypt. Resultatet blev chockerande. Trots Sandbergs observationer kunde man inte hitta Egypt. Terme gav upp.

Ny metod

Nu dök ytterligare ett legendariskt namn upp i jakten på Egypt. Det var italienaren Quaglia som just vid den här tiden hade grundat det senare oerhört berömda bärgningsföretaget SORIMA.

Det italienska teamets dykledare lyckades konstruera en stål-kammare i stället för pansardräkten. Med den kunde man nå djupare än 160 meter.

SORIMA hade två dykfartyg, Artiglio och Rostro. Med hjälp av dessa draggade man på botten genom att släpa en wire mellan fartygen. Det var ett långdraget och dystert arbete men till sist fick man napp, så rejält att wiren brast. När den kom upp till ytan hade den fläckar av avskavad vit färg. Man drog sig till minnes att Egypt under kriget varit lasaretsfartyg och man var nu säker på att man var på rätt spår. Trots nya försök blev det inget napp och sommaren 1929 såg ut att bli resultatlös. Till sist tog Quaglia alla chanser. Han kallade på både slagrutemän och en vetenskapsman som "fiskade" med hjälp av två elektroder. Varken vidskepsen eller vetenskapen gav resultat och Quaglia drog sin undan vinsterstormarna.

1930 kom man tillbaka. Nu hade Quaglia skaffat ett fartyg till. Det hette Raffio. Med hjälp av sin lilla flotta började han nu systematiskt beta av ett område med 10 mils längd och 6 mils bredd och så fort man svept av ett område markerade man med bojar. En sådan boj skulle bli vägen till framgång. Den hade nämligen slitit sig under en storm och när man återfann den satt den fast i något på botten. Kunde det vara vraket? var frågan alla ställde.

Man fick upp vrakdelar från botten men inte förrän en man gått ned i observationskammaren kunde man vara säker på att det var Egypt. Man jublade, skrev bärgarkontrakt och blev på nytt överraskad av bärgarnas värsta fiende, hösten.

Inte förrän i maj 1931 kunde arbetet återupptas. Nu ankrade man Artiglio med hjälp av sex olika förtöjningar fästa i lika många bojar. Därefter började man arbetet med att bokstavligen spränga sig nedåt. Guldets fanns i valvet som låg vid nedre däck omkring fjorton meter under överbyggnaden på Egypt! Man måste spånga sig rakt igenom en massa plåt! Man gick tillväga så att en dykare skickades ned i observationskammaren. Han valde ut en punkt på skrovet som han ansåg vara lämplig för en laddning. Så togs han upp till ytan och hans förslag gick igenom noga. När man antligen bestämt platsen för laddningen firades dykaren ned igen och ledde via telefon placeringen av laddningen från sin utkikspunkt i kammaren. Därpå hissades dykaren upp och laddningen detonerades på elektrisk väg. När explosionen var över sändes dykaren ned på nytt. Hängande i sin kammare kunde han dirigera gripklorens rörelser när den skulle plocka upp lössprängda bitar av fartyget. Fem ton sprängämnen gjorde man av med och fem ton järnskrot plockade man upp. Just när man stod nästan vid målet bröt hösten in och man fick dra sig tillbaka i väntan på nästa säsong...

BOTTEN

★ - Nu har jag läst så mycket om hur farligt det är att supa och röka, så nu ska jag fänimig sluta läsa...!

★ Isbjörnarna i öknen:
- Här måste det vara jättehalt... så mycket som dom har sandat.

★ I går kväll ramlade Erik ur sängen hemma hos Stina och hamnade på ølja fem.

★ - Ska du verkligen skiljas så vet jag en bra advokat.
- Behövs inte. Jag har fått tag i en ingenjör!

★ - Vad ska ni göra med den gamla brandbilen nu när ni fått ny?
- Den kan komma till användning vid falsklarm.

★ I går fick våldtäktsman Karlsson resning i hovrätten.

★ Det var visst ett väldigt hallå på telefonisternas årsfest.

★ Karlsson var ärligt talat ordentligt plakat på midsommarfesten. Lyckades leta upp toaletten för att pinka, men lyckades däremot inte hitta det där han skulle pinka med. Stod där och trevade i byxorna medan han muttrade:

- Vi är födda samtidigt, döpta samtidigt, konfirmerade samtidigt och vi har tagit oss genom två äktenskap tillsammans... och nu ska du dö just när jag som bäst behöver dig...!

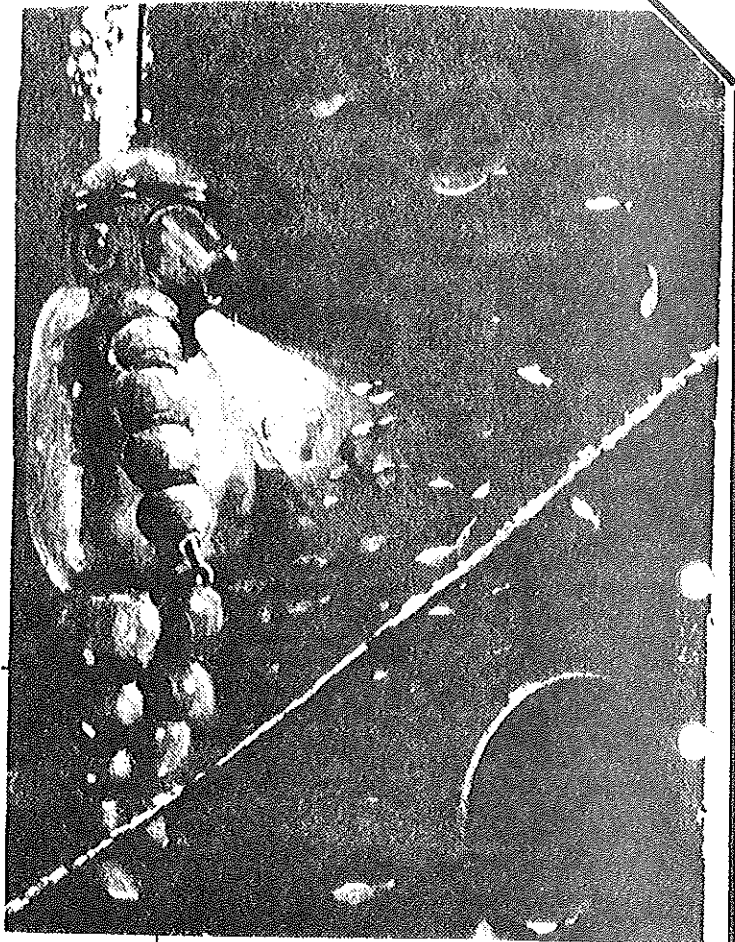
FORTS FRÅN FÖREG SIDA.

Lönande...

I maj 1932 var man på bettet igen. Nu skulle man nå guldet! Man hade med sig en ny uppfinning, en mindre slags gripklo som skulle kunna sänkas ned i det trånga "schakt" man sprängt genom skrovet. Under skopan hängde ett nät, vars funktion var att fånga upp det som eventuellt gled ur skopan. Och nu nådde man verkligen valvet. Ändå blev det fler besvikelser. Man fick bara upp vapen och ammunition och när gevären äntligen var slut kom det bara tyger och icke giltiga sedlar för en indisk delstat. Nu var humöret i botten...

På förmiddagen den 22 juni kom nappet. Gripklon svängde in över däck och avlämnade sin last av vrakdelar och slam. Långsamt öppnade den sig och den oformliga massan gled ut på Artiglios däck och plötsligt blänkte det till mitt i lorten. Två glänsande metallstycken låg där. Guld!

Medan pressen gjorde de redan omtalade dykarna världsberömda hämtade Quaglia och hans män upp 865 av 1 089 guldbarrar och 83 000 pund sterling i guld och 5 350 kg silver. Värdet av bytet var omkring 740 000 pund sterling. Återstoden tog man upp nästan år och därmed var expeditionen till Egypt inte bara en av de skickligaste utan också en av de mest lönande...

★ Dialog i husvagnens mörker:

- Herbert, jag hör en mus som piper.
- Än sen då? Vill du att jag ska gå upp och smörja den?

Här prövas nytt sätt att dyka utan dyr gas

UR GRODBLADET 1-86
SÖDERTÄLJE SDK

Ur Ny Teknik 40/85

Svenska dykare har prövat en ny metod att arbeta länge under vatten. Resultatet kan få stor betydelse för deras jobb i framtiden.

Metoden medför att undervattensjobb kan utföras var som helst och inte som tidigare, på platser där dessa jobb är billigast.

När dykaren Hans Jacobsson gör anläggningsarbeten på 20 meters djup vid värmepumpen i Värtan i Stockholm, måste han andas en gasblandning för att kunna vistas länge under vatten.

Skulle han göra samma jobb på 30 meters djup ökar kostnaderna kraftigt.

För att klara längre arbetstid på djup större än 15 meter krävs nämligen dyrbar gas och utrustning.

Kostnaderna för undervattensarbeten blir ofta dominerande och

svårkalkylerbara för byggföretagen.

Nu har några civila yrkesdykare prövat en metod att med enkel utrustning och vanlig luft ändå utföra arbete under lång tid på större djup.

Sammanlagt 24 arbetstimmar på fyra dygn klarade man utan problem.

Provet gjordes i ett samarbete mellan Sveriges Yrkesdykares Rikssammanslutning SYR, och Marinens dykericentrum, MDC, och var en så kallad måltätningsdykning.

År 1970 gjorde marinen ett experiment med tekniken, men detta är första gången som en praktisk metod utarbetas.

Tryckkammare

Under en veckas tid har de fyra dykarna Hans Jacobsson, Rolf Svensson, Goran Comstedt och Agne Rapp bott i marinens stora tryckkammaranläggning vid Berga

söder om Stockholm.

Där har de varit utsatta för ett tryck som motsvarar 15 meters vattendjup.

Efter ett dygn var deras kroppsvävnader mättade av luftens kväve, motsvarande det högre trycket inne i kammaren.

I det tillståndet gjordes dykningar i arbetskammaren, som via en sluss är ansluten till boendekammaren.

På 30 meters djup i vattnet har de i fyratimmarspass och i full lungdykarmundering, skruvat loss ventiler och tätat läckor på rörförläningar. Allt med gott humör.

När de fyra dykarna åter kom "till ytan" och klev ur boendekammaren klockan 10.01 förra fredagen var alla spontant positiva.

Med den här metoden kommer vi att hålla byggföretagens arbetstempo även på undervattensjobben. Det kan betyda en renässans för vår bransch, sa en nöjd Hans Jacobsson, ordförande i yrkesdykarnas rikssammanslutning.

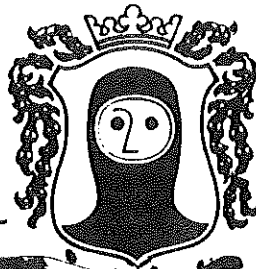
- ★ Röst i nattmörkret:
- Oj, vad liten den är! Man kan knappt hitta den!
  - Är det tacken det? För att man går upp och fixar en ostmacka åt dig?

Den lille gossen beundrar sjömannens tatueringar. Han undrar:

- Går de bort när du tvättar dig?
- Det vet jag inte...

FIXAR FILM TIME FILMHUSET
GÄRDET LÖRDAGEN 19 APRIL KL. 14.00
"BLUE WATER, WHITE DEATH"
PRIS ENDAST 5:- PER PERS.
BILJETTER: RING TILL DYKPL.
ULF JANSSON. 08-7589525
SNARAST!

KL. 13.00
söndag 4 maj

Loskär Runt

SYFTE:

»Loskär runt» är en årligen återkommande tensesimning (ytsim) ca 2200 meter med syfte att stimulera alla sportdykare att testa sin egen dräktutrustning och kondition i iskallt vatten före den stora dykarsäsongens början.

Egenhändigt påtagande av grodmansdräkt, fenor, cyklop och snorkel ingår i tidtagningen för att öka färdigheten att hantera utrustningen.

Den sportdykare som inte klarar ett par kilometers simning i öppen sjö och kallt vatten bör avrådas från att ge sig ner på de större, mer pårestående djupen där vattentemperaturen även under högsommaren är ned till 4° C.

Vi har en hög målsättning - minst 300 sportdykare skall i vattnet. Första söndagen i maj räknar vi med att just du har lid att ställa upp.

PLATS:

Grisslehamns fiskarhamn vid färjeläget 12 mil norr om Stockholm (4 mil norr om Norrtälje). Buss nr 637 från tunnelbanestationen »Tekniska högskolan» i Stockholm kl. 07.30 - ank. Grisslehamn kl 09.50. SL månadskort gäller för fri resa.

"DEN BÄSTA FILM OM
HAJAR SOM VISATS."

REDAKTÖREN

GLÖMEJ!

VÄRFESTEN 2/5

BADRENSEN I MAJ

BRA ÖVNING FÖR ER
MED NYTAGET CERT
GÅR UTMÄRKT I VÄDRÄKT.

grodbladet

KALENDARIUM VÅR - SOMMAR 1986

*****

*****

APRIL Vårfesten flyttad till den 2 maj.

*****

TISDAG 22/4 kl 19.00

Styrelsemöte hos Örjan Skogsryd.

*****

* RING DIN DYKPLANERARE *

* OM DU UNDRAR OM DYKNING*

* ULF JANSSON *

* TEL 758 95 25 *

*****

LÖRDAG 26/4

GRATIS-DYK med Jeppes båt Västkusten. Klubben

bjuder på årets första dykuttfärd med tillbehör !!!!!(punch)

Avgång från VAXHOLM kl 10.00. Obligatorisk anmälan till

dykplaneraren. OBS begränsat antal deltagare !

****

FREDAG 2/5 kl 17.00

MAJ

****

VÅRFEST i ULLNA skidbacke (Klubbstugan). Vi tittar på dykbilder

och film och äter, dricker och har fest. Det blir i form av

knytkalas men klubben kommer att stå för en del. Anmäl dig

till klubbmästaren Ingrid Bergqvist (53 35 88). Mer info kommer

8-9 MAJ KRISTI HIMMELFÄRD

Samtidigt som kursdeltagarna har uppdyk kommer klubben att ha klubb

dyk på Sandhamns dykcenter. Man kan vara med en eller två dagar

eller mer om man vill. Vi kommer att dyka på några vrak runt Sandhamn.

På fredag 9/5 har vi en avslutningsfest för kursen.

Mer info om priser och tider lämnas av eder dykplanerare.

BADRENSNINGAR

Passa på att öva upp vattenvanan på klubbens badrens. Garanterat

dålig sikt! Klubben behöver DIN hjälp. Speciell kallelse kommer

att skickas ut. SVARA på den TACK.

Badrensningarna sker följande datum:

15/5 kl 18.00 plats meddelas senare

21/5 kl 18.00 plats meddelas senare

24/5 kl 13.00 Vid Ängsholmsbadet

27/5 kl 18.00 plats meddelas senare

*****

HELG 7/6 - 8/6

JUNI

*****

DYKRESA till Västkusten. Vi åker till HOVENÄSET och hälsar på hos

Örebrodykarna igen. Passa på att se hur undervattensvärden ser

ut på våren. Vi försöker hyra en buss för gemensam nedresa.

Anmäl ditt intresse snarast. Senaste anmälningsdatum 15/5. Betala

in 100kr till klubbens postgiro.

*****

ONSDAG 16/7

JULI

*****

Kontrollrensning i Rösjöbadet och Ängsholmsbadet. Du som inte

kunde ställa upp tidigare har nu chansen. Ring till dykplaneraren

och tala om att du vill dyka.

DYKVECKA VECKA 31 PÅ VÄSTKUSTEN den 27/7 - 3/8

Vi tillbringar veckan hos Köpings dykarklubb stuga i Bastekärr

och gör våra dykutfärder från Hamburgsund. Ingen närmare presen-

tation behövs. Vi har varit där åtskilliga gånger tidigare.

Kort om priser: Övernattning ca 35 kr. Luftfyllning 15kr

Utfärd med båt 15-40kr beroende på sträcka. I login ingår

varor som kaffe, te socker mjöl potatis mm. Mat får man hålla med

själv. Stort kök med många spisar och kylskåp finns. På över-

våningen finns sovrum med 3-8 bäddar i varje. Medtag eget sänglinne

eller sovsäck.

Klubben kommer att subventionera resan ordentligt ! Obligatorisk

anmälan och inbetalning av anmälningsavgift 300 kr till klubbens

postgiro senast den 15 juni.

ONSDAGAR KL 20-21.30 I Tibblebadet T.O.M 21/5
Fensimning och dykträning

OBS.
ÄNDRAT
DAT.

AUGUSTI - SEPTEMBER - OKTOBER - FORTSÄTTNING FÖLJER I NÄSTA GRODBLAD

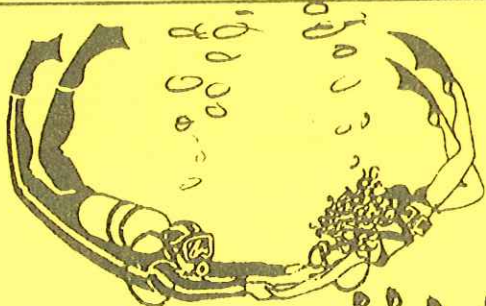
SE EV. GRODBLAD NR. 1-86

• Testa din dräkt och kondition på
ÅRETS FÖRSTA KLUBBDYK

MED MS "VÄSTKUSTEN" LÖRD. 26/4-86
AVGÅNG FRÅN WAXHOLM NÄRA FÅRJELÅGET KL. 10.00

DYK MED TILLBEHÖR GRATIS "DE NI"

FÖRANMÄLAN TILL ULF J. TEL. 08-758 95 25 / ARB 757 07 30

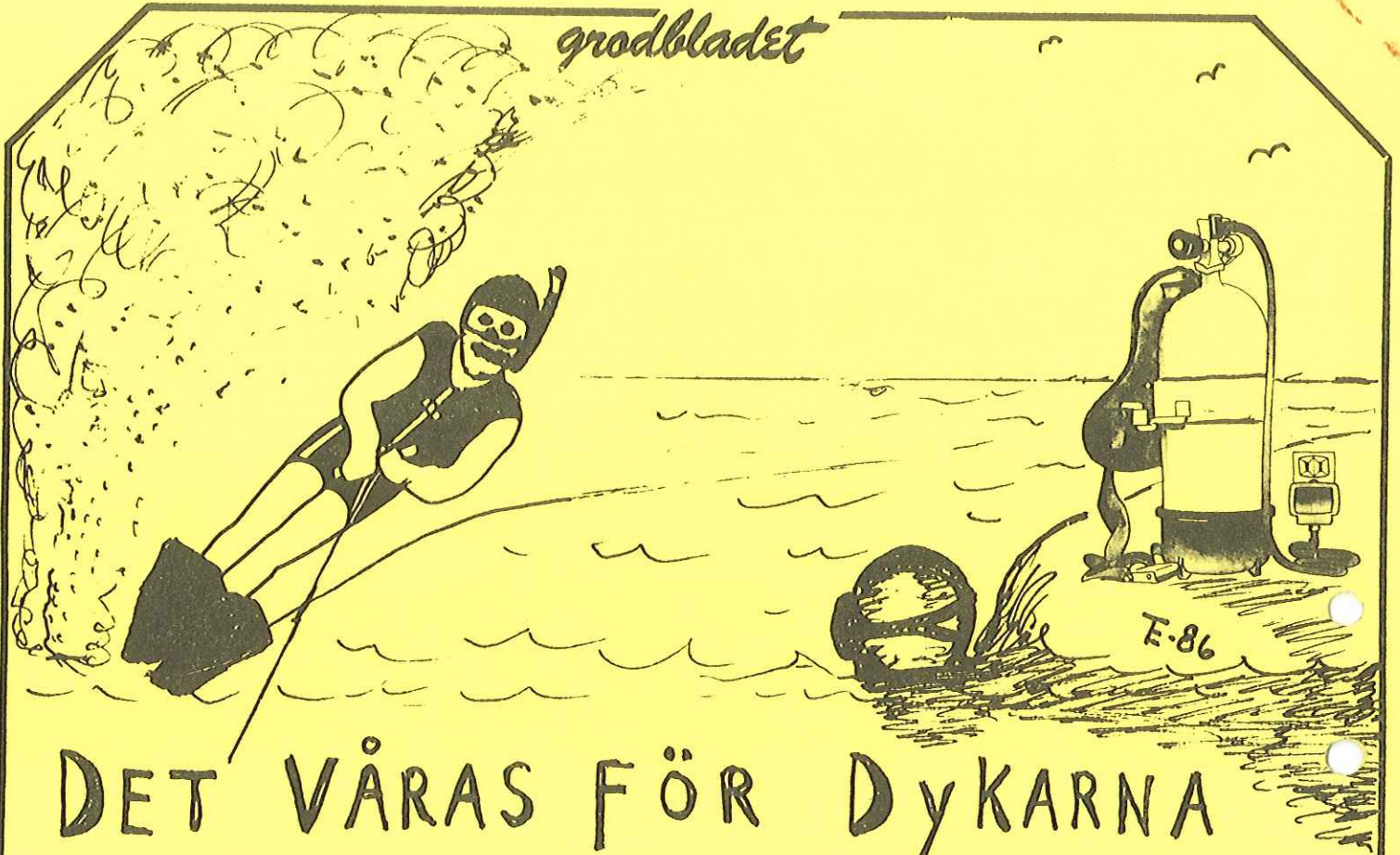
MISSA INTE

**ONSDAGSKVÄLLAR I
TIBBLEBADET** VÅR EGEN
TRÄNINGSTID MELLAN KL. 20.00-21.45

DEN SJUNGER NU PÅ SISTA VERSEN
TRÄNINGSTIDEN ALLTSÅ. NU BEROR
DET PÅ DIG OM VI SKALL FÅ BEHÅLLA
DEN I FRAMTIDEN. DET BE-
ROR NÄMLIGEN PÅ HUR MÅNGA
AV OSS SOM UTNYTTJAR TIDEN.
SÅ VÄLKOMMEN I ETT VART
OCH SKÖNT BAD! 30/4 STÄNGT.

grodblad

DET VÅRAS FÖR DYKARNA

Scandiver

HAR PRYLARNA.

VANADISV. 27 STHLM.

TEL: 08-312208 - 312280

VISA MEDLEMSKORTET NÄR DU LUFTAR
OCH BETALA DIN 10:A. OBS! NYTT F.O.M. 15/4-86.

OBS! INGEN LUFT EFTER 18.00

ÖPPETTIDER: MÄND.-TORSD. 10.00 - 21.00 LUNCH 13.00-15.00

FRED. 10.00 - 18.00 INGEN LUNCH

LÖRD. 10.00 - 14.00 — " —

WOLFF
SYSTEM

SOLARIUM.